

In getto Theresienstadt

Hannelore arriveerde met haar ouders en grootouders, tante Rosi en haar nichtje Ruth op 21 januari 1944 in getto Theresienstadt.

Theresienstadt was geen lelijk vestingstadje met zijn bloeiende bomen in het voorjaar, waaronder ook fruitbomen waren. Door honger gedreven besloten Ruth en ik 's nachts te gaan stelen, aardappels uit kelders – indien ons dit mogelijk zou zijn – en fruit van de fruitbomen, dat natuurlijk niet voor de gettobewoners bestemd was. De kelders bleken erg goed bewaakt en afgesloten te zijn. Zo klommen wij op de basten voor het fruit en werden gepakt door bewakers en naar de Ältestenrat gebracht. Wij kwamen bij rabbijn Leo Baeck. Hij ging vreselijk tekeer tegen ons en dreigde: 'als dit nog een keer gebeurt, laat ik jullie op de transportlijst zetten.' Wat een prettige ervaring om zo iets te vernemen uit de mond van een hoogstaande man uit de Ältestenrat!!!!...

De zomer van 1944 was heet. Het was onze eerste en laatste zomer in Theresienstadt. De nachten op de zolders van de kazernes in de grote hete slaapzalen waren ondraaglijk. De wandluizen kwamen door de warmte uit alle gaten en kieren van de muren en verspreidden een walgelijke stank. Ze gingen niet alleen op de karige etensresten van de mensen zitten maar ook op de uitgemergelde lichamen, waar zij grote steken en bulten achter lieten. Uit wanhoop en ellende vluchtten veel mensen met hun slaap –of strozakken naar de platte daken van de kazernes of naar de open galerijen en sliepen zo beter onder de vrije hemel...

Uit de schriftelijke herinneringen "Zolang er nog tranen zijn" met toestemming van de auteur - Hannelore Grünberg, P. 91, 93